

U Nemocnice 499/2, 128 08 Praha 2
www.vfn.cz

Praha, 25. 11. 2024 | Strana 1 z 2

TISKOVÁ ZPRÁVA

Nová data o sexuálních odchylkách Čechů! Odborníci z VFN otevírají terapeutické skupiny pro osoby s problematickou sexualitou

Další část průzkumu Národního ústavu duševního zdraví CZECHSEX týkající se parafilních preferencí Čechů a výsledky terapeutického programu Parafilik potvrzují potřebu mezioborové spolupráce v péči o rizikové osoby a jejich blízké. Mezi odchylkami vedou preference pro nekonsenzuální sex. Celkem 8,8 % respondentů uvádí nějakou parafilní preferenci. Potíže způsobuje 30 % z nich, pouze 7 % však vyhledalo odbornou pomoc. Terapeutické skupiny Sexuologického ústavu 1. LF UK a VFN umožňují zajistit včasnou terapeutickou péči pro osoby s parafilii a jsou efektivní strategií pro snižování sexuální delikvence. Průzkum navíc poprvé v ČR přináší data o problematickém sexuálním chování Čechů v online světě.

Celonárodní průzkum CZECHSEX realizoval tým výzkumníků NUDZ a Sexuologického ústavu 1. LF UK a VFN. Probíhal od prosince 2023 do března 2024 a účastnilo se ho celkem 6 669 respondentů. Sběr dat proběhl online formou a osobním dotazováním, reprezentativní vzorek české populace byl zajištěn kvótním výběrem.

Výskyt parafilii, sexuálního násilí a sexuální delikvence on-line

Z předběžných dat průzkumu CZECHSEX¹ vyplývá, že alespoň jednu ze zjišťovaných parafilních preferencí uvedlo 8,8 % všech respondentů, z toho 11,3 % mužů a 6,4 % žen. Nejčastěji uváděnou parafilní preferencí je biastofilie² (4,5 %), dále frotérismus³ (3 %) a nekonsenzuální sadomasochismus⁴ (2,7 %). Dalšími sledovanými parafilii byly například pedofilie a exhibicionismus. U všech jmenovaných parafilii je výrazně nižší výskyt u žen. „Potíže, které by vyžadovaly podporu a péči a splňovaly by tak kritéria pro diagnostikovatelnou parafilní poruchu podle nového diagnostického manuálu MKN 11, udává 30 % osob s parafilní preferencí. Smutnou zprávou zůstává, že pouze 7 % vyhledalo kvůli svým potížím odbornou pomoc. Důležité je připomenout, že přítomnost parafilní preference neznamená, že se člověk dopouští delikventního chování,“ vysvětluje Mgr. Kateřina Klapilová, Ph.D. (ECPS), vedoucí Centra pro sexuální zdraví a intervence NUDZ, hlavní metodik CZECHSEX a garant programu PARAFILIK. Výzkum dále přináší data o osobách v rámci celé populace, které připustily, že se někdy v životě dopustili sexuálního násilí. „Celkem 0,5 % respondentů uvedlo, že

¹ (<https://www.intimitavcr.cz/>)

² preference pro znásilnění a znehybnění sexuálního objektu

³ preference pro nenápadné dotýkání se nebo otírání o intimní partie neznáme a nic netušící osoby na veřejných místech, např. v hromadné dopravě

⁴ preference pro fyzické či psychické podrobení partnerky/partnera nebo působení bolesti nebo mučení bez jejího/jeho souhlasu

U Nemocnice 499/2, 128 08 Praha 2
www.vfn.cz

Praha, 25. 11. 2024 | Strana 2 z 2

TISKOVÁ ZPRÁVA

byli usvědčeni (zatčeni, obviněni či odsouzeni) ze sexuálního motivovaného trestného činu a 2 % osob také uvedlo, že někdy někoho nutilo k sexuálním aktivitám hrozbami nebo násilím. Tyto údaje kontrastují s vysokými procenty osob, které uvedly zkušenost se sexuálním násilím či nevyžádaným sexuálním kontaktem z pozice oběti⁵. Čísla tak potvrzují, že velká část sexuálně motivovaných činů zůstává neodhalena. Mezi osobami, které udávají, že se dopustily sexuálního násilí, je výrazně více osob neparafilních,“ doplňuje Kateřina Klapilová.

Poprvé v ČR: Data o problematickém sexuálním chování Čechů v online světě

Průzkum CZECHSEX (celkem 6 669 respondentů) přináší v ČR dosud nepodchycená data o výskytu problematického sexuálního chování v online prostoru. Lidé mají nejvíce zkušeností s tím, že jim někdo zaslal nahé fotky nebo videa (39 % osob) nebo s tím, že je o nahé fotky či videa na internetu někdo požádal (31 %). 5,1 % osob uvedlo, že jejich nahou fotografií či video někdo zveřejnil či sdílel online. 11,7 % respondentů vyplnilo, že se v reálném světě setkala s někým, kdo je oslovil na internetu za účelem sexuálního kontaktu. Ne všechny aktivity se však děly proti vůli těchto osob.

Terapeutické péče programu Parafilik je účinná

Výzkumný tým Sexuologického ústavu VFN a Centra pro sexuální zdraví a intervence NUDZ vytvořil v rámci projektu Parafilik komplexní síť intervencí pro parafilní osoby a osoby ve zvýšeném riziku problematického sexuálního chování. „Cílem projektu bylo vyvinout a aplikovat účinné nízkoprahové služby a podpůrné a psychoterapeutické postupy pro osoby s parafilii, které mají obavy o své sexuální zdraví nebo chování, ale nedopustily se sexuálně motivovaného trestného činu,“ popisuje Kateřina Klapilová. Mezi lety 2019-2023 tak vznikly podpůrné stránky pro cílovou skupinu s poradnou (www.parafilik.cz), krizová linka SexHelp: Parafilik (<http://parafiliklinka.cz/>) a také specializovaný podpůrně-terapeutický program PARAFILIK vyvinutý týmem NUDZ ve spolupráci s významnými zahraničními partnery. Anonymní účastníci pilotní části programu PARAFILIK absolvovali psychoterapeutické intervence po dobu jednoho roku s týdenní frekvencí. Jejich výsledky byly porovnány s problémy osob s parafilii, které nepodstoupily terapeutickou péči a s osobami s parafilii, které se dopustily trestného činu a jsou v soudem nařízeném sexuologickém ochranném léčení. Do programu se zapojilo celkem 150 osob a výzkumníci se zaměřili zejména na vývoj rizikových faktorů pro páchaní sexuálně motivovaných trestných činů. „Ze současných dat vyplývá, že u účastníků programu se oproti dalším kontrolním skupinám významně snížilo riziko budoucího výskytu problematického či delikventního chování. Výsledky ukazují, že účast parafilních osob na psychoterapeutické spolupráci může být včasnou strategií pro snižování sexuální delikvence a účinnou zdravotnickou prevencí pro péči o duševní zdraví ohrožených cílových skupin obyvatel,“ vysvětluje MUDr. Libor Zámečník, Ph.D. (FECSM), primář Sexuologického ústavu 1. LF UK a VFN. Účastníkům

⁵ viz tisková zpráva NÚDZ k prvním výsledkům CZECHSEX z května 2024

U Nemocnice 499/2, 128 08 Praha 2
www.vfn.cz

Praha, 25. 11. 2024 | Strana 2 z 2

TISKOVÁ ZPRÁVA

programu se během půl roku také zvýšila kvalita života a snížily problémy spojené s ovládáním sexuálních impulsů.

VFN zajišťuje terapii pro osoby s parafilii bez deliktu jako jediné pracoviště v ČR

Nové terapeutické skupiny Sexuologického ústavu VFN pro pomoc se zvládnutím problematického sexuálního chování nabízejí terapeutickou péči osobám s parafilní preferencí a jejich blízkým. Otevření nových skupin tak navazuje právě na program Parafilik a reaguje na aktuální data výzkumu CZECHSEX, která odhalila, že jen nízké procento osob s parafilii skutečně vyhledá odbornou pomoc. „*Terapeutické skupiny jsou efektivním nástrojem vysoce specializované péče v oblasti sexuologie, která je však v současnosti přístupná hlavně v rámci ústavně nařízeného sexuologického léčení lidem, kteří se dopustili sexuálně motivovaného deliktu. To se ve VFN nyní snažíme změnit. Odborná péče by měla být dostupná i pro osoby, které chtějí problémy v oblasti sexuálního a genderového zdraví řešit aktivně a samy,*“ vysvětluje MUDr. Libor Zámečník. Ústav nabízí několik skupin zaměřených na specifické potřeby účastníků – skupinu pro osoby s parafilními preferencemi, skupinu pro osoby s kompulzivním sexuálním chováním (laicky se „závislostí na sexu“) a unikátně i skupinu pro blízké osoby lidí s parafiliiemi. „*Skupina pro osoby blízké je určena partnerům a rodinným příslušníkům, kteří hledají podporu a informace o tom, jak zvládnout náročnou životní situaci spojenou s tímto tématem,*“ dodává Mgr. Leona Šimová, psycholožka a vedoucí terapeutické skupiny pro blízké osoby Sexuologického ústavu 1. LF UK a VFN.

O Všeobecné fakultní nemocnici v Praze

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze (VFN) patří mezi největší nemocnice v ČR. Poskytuje základní, specializovanou, a zvláště specializovanou léčebnou, ošetrovatelskou, ambulantní a diagnostickou péči dětem i dospělým ve všech základních oborech. Zajišťuje také komplexní lékárenskou péči, včetně technologicky náročných příprav cytostatik nebo sterilních léčivých přípravků. Je zároveň hlavní výukovou základnou 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a největším výzkumným medicínským pracovištěm v ČR.

www.vfn.cz

O 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy je největší z českých lékařských fakult – navštěvuje ji přes 4500 studentů. Základními studijními programy jsou všeobecné a zubní lékařství, kromě nich nabízí fakulta studium dalších zdravotnických oborů, specializační a celoživotní vzdělávání a řadu doktorských programů. Každoročně absoluuje 1. LF UK více než 300 nových lékařů

www.lf1.cuni.cz

Pro další informace: Mgr. Marie Heřmánková, tisková mluvčí VFN v Praze, e-mail: marie.herbankova@vfn.cz, tel.: 224 962 074